

Forskrift om regionale miljøkrav i jordbruket, Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus og Gran kommune, Innlandet

Dato	FOR-2024-06-10-952
Ikrafttredelse	01.07.2024, 01.01.2025, 01.10.2025
Endrer	FOR-2022-12-06-2182
Gjelder for	Gran kommune, Innlandet, Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus
Hjemmel	LOV-1995-05-12-23-§11 , FOR-2020-12-21-3048
Kunngjort	13.06.2024 kl. 15.15

Hjemmel: Fastsatt av Statsforvalteren i Oslo og Viken 10. juni 2024 med hjemmel i [lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord \(jordlova\) § 11](#) og [delegeringsvedtak 21. desember 2020 nr. 3048](#).

§ 1. Formål og virkeområde

Formålet med denne forskriften er å sikre miljøforsvarlig drift av jordbruksareal. Forskriften gjelder for nedbørfelt der vannforekomstene påvirkes av erosjon og avrenning fra jordbruksarealer slik at de ikke oppfyller vannmiljømålet, eller der miljøkrav er nødvendig for å opprettholde vannmiljømålet, i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus fylker og Gran kommune i Innlandet fylke. Arealene er definert i kart gitt som vedlegg til denne forskriften.

§ 2. Definisjoner

I denne forskriften menes med:

- a. *Flomutsatte arealer*: Arealer som oversvømmes jevnlig, minst en gang hvert 10. år, i forbindelse med høy vannføring i vassdragene.
- b. *Vassdrag*: Fjord, innsjø, vann, dam, tjern, elv, foss, bekk med og uten årssikker vannføring.
- c. *Buffersone*: Varig vegetasjon langs vassdrag (eng i omløp, busker eller trær), med minst 6 meters bredde, eller areal i stubb med minst 20 meters bredde (i tidsrommet etter innhøsting til våronn året etter). Buffersonen kommer i tillegg til kravet om 2 meter vegetasjonssone i [forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket](#).
- d. *Erosjonsutsatte dråg*: Forsenkninger på fulldyrket mark der overflateavrenning gir tydelige erosjonsspor dersom arealet ikke har tilstrekkelig erosjonsbeskyttelse.
- e. *Lett høstharving*: Harving som ikke er dypere enn 10 cm. Rett etter harvingen skal det være minst 30 % planterester i overflaten.
- f. *Direktesåing*: Såing uten forstyrrelser av jorda mellom såradene.

§ 3. Miljøkrav **for arealer med korn, oljevekster, belgvekster eller fôrmais**

Miljøkravsone 1 (lys grønn farge i kartet)	Miljøkravsone 2 (mørk grønn farge i kartet)
1. Det skal ikke jordarbeides nærmere enn to meter fra nedløpskummer for overflatevann og grøfteutløp. 2. Erosjonsutsatte dråg skal ikke jordarbeides om høsten. Ved jordarbeiding på arealer med overflateavrenning til dråget, skal drågene ha minst 6 meter permanent grasdekke. Ved lett høstharving er det tilstrekkelig med minst 6 meter stubb i dråget. 3. Det skal være buffersone langs alle vassdrag som mottar avrenning fra fulldyrka jord. 4. Flomutsatte arealer skal ikke jordarbeides om høsten. På flomutsatte arealer der flom medfører erosjon skal det være 6 meter varig vegetasjon i tillegg til 2 meter vegetasjonssone.	1. Det skal ikke jordarbeides nærmere enn to meter fra nedløpskummer for overflatevann og grøfteutløp. 2. Erosjonsutsatte dråg skal ikke jordarbeides om høsten. Ved jordarbeiding på arealer med overflateavrenning til dråget, skal drågene ha minst 6 meter permanent grasdekke. 3. Det skal være buffersone langs alle vassdrag som mottar avrenning fra fulldyrka jord. 4. Flomutsatte arealer skal ikke jordarbeides om høsten. På flomutsatte arealer der flom medfører erosjon skal det være 6 meter varig vegetasjon i tillegg til 2 meter vegetasjonssone.

Miljøkravsone 1 (lys grønn farge i kartet)	Miljøkravsone 2 (mørk grønn farge i kartet)
5. Fulldyrka mark med stor eller svært stor erosjonsrisiko (erosjonsrisikoklasse 3 og 4) skal ikke jordarbeides om høsten. Lett høstharving til høstkorn eller høstoljevekster tillates likevel på arealer som ikke er omfattet av miljøkrav 2, 3 og 4. For å sikre god etablering av høstvekster etter lett høstharving, må de sås senest innen 20. september.	5. Fulldyrka mark med stor eller svært stor erosjonsrisiko (erosjonsrisikoklasse 3 og 4) skal ikke jordarbeides om høsten. Lett høstharving til høstkorn eller høstoljevekster tillates likevel på arealer som ikke er omfattet av miljøkrav 2, 3 og 4. For å sikre god etablering av høstvekster etter lett høstharving, må de sås senest innen 20. september. 6. Minst 60 % av foretakets fulldyrkede areal skal overvintre med plantedekke tilsvarende stubb, gras, direktesådd fangvekst eller direktesådd høstkorn. Lett høstharving tillates likevel til høstkorn eller høstoljevekster. For å sikre god etablering av høstvekster etter lett høstharving, må de sås senest innen 20. september. Arealer som båndlegges av krav 2, 3, 4 og 5 inngår i 60 % av foretakets fulldyrkede areal.

§ 4. Miljøkrav for arealer med grønnsaker eller poteter. Kravene gjelder i både miljøkravsone 1 og 2.

For arealer med grønnsaker eller poteter gjelder følgende miljøkrav:

1. Det skal ikke jordarbeides nærmere enn 2 meter fra nedløpskummer for overflatevann og grøfteutløp.
2. Erosjonsutsatte dråg skal ha minst 6 meter bredt permanent grasdekke.
3. Det skal være buffersone langs alle vassdrag som mottar avrenning fra fulldyrka jord.
4. Minst 80 % av arealene med grønnsaker eller poteter som er ferdig høstet før 15. august, skal tilsås med fangvekster. Fangvekstene skal sås så raskt som mulig etter høsting, og senest innen 31. august. Fangveksten skal være godt etablert om høsten.

Høstkorn og høstoljevekster sådd med direktesåing eller etter lett harving tas med i beregningsgrunnlaget. Kravet om etablering innen 31. august gjelder ikke for disse vekstene. Disse vekstene må sås senest innen 20. september.

Arealet med fangvekster skal ikke jordarbeides før 1. mars året etter.

§ 5. Administrasjon, dispensasjon og klage

Kommunen fattar vedtak ved brudd.

I særlige tilfeller kan Statsforvalteren dispensere fra miljøkravene i [§ 3](#) punkt 5 og 6, for inntil ett år om gangen, forutsatt at dette ikke strider mot annet regelverk.

Søknad om dispensasjon skal være skriftlig, begrunnet og sendes Statsforvalteren.

Vedtak fattet av kommunen kan påklages til Statsforvalteren. Vedtak fattet av Statsforvalteren i første instans kan påklages til Landbruksdirektoratet.

§ 6. Overtredelse

Ved brudd på denne forskriften kan kommunen vurdere avkorting etter [forskrift 19. desember 2014 nr. 1817 om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket § 11](#). Ved brudd på denne forskriften kan Statsforvalteren fastsette tvangsgebyr i medhold av [jordlova § 20](#).

§ 7. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2026, § 4 punkt 2 og 3 trer i kraft 1. oktober 2026, § 4 punkt 4 trer i kraft 1. juli 2026. Samtidig oppheves [forskrift 6. desember 2022 nr. 2182 om regionale miljøkrav i jordbruket, Oslo og Viken](#). FOR-2024-06-10-952

Vedlegg

Vedlagt følger kart hvor arealer i miljøkravsone 1 er markert med lys grønn farge og arealer i miljøkravsone 2 er markert med mørk grønn farge.